

УДК 347.4

Ю. К. Цицюрська*аспірант кафедри цивільного права і процесу
Львівського національного університету імені Івана Франка***ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УПРАВИТЕЛЯ ТА УСТАНОВНИКА УПРАВЛІННЯ
ЗА ДОГОВОРОМ УПРАВЛІННЯ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ**

В умовах нинішньої ринкової економіки важливого значення набуває залучення інвестицій і раціональне їх використання з метою отримання якнайбільшого економічного прибутку. Особливе значення серед договорів, які сприяють вигідному користуванню цінними паперами, має договір управління цінними паперами.

Отже, суттєвого значення набуває дослідження питання про відповідальність сторін договору управління цінними паперами з огляду на те, що установник управління як власник цінних паперів на свій ризик передає цінні папери управителю, покладаючись на його добросовісність і розумність, оскільки самостійно управляти ними не може. Окремі проблеми в нормативно-правовому регулюванні відповідальності за договором управління цінними паперами пов'язані з тим, що в законодавстві належно не визначено критерії відповідальності управителя, підстави настання такої відповідальності, форми відповідальності, проблеми захисту інтересів управителя, а наявні норми не повною мірою регулюють відносини між управителем і установником управління.

Проблемі відповідальності за договором управління цінними паперами частково присвячені праці українських та іноземних авторів, зокрема: О. Грейдіна, І. Венедіктової, Т. Анісімової, Л. Міхеевої, Ю. Жорнокуя, однак єдине комплексне дослідження, присвячене питанням відповідальності управителя й установника управління, яке б належним чином висвітлювало тему, відсутнє.

Метою статті є подальший аналіз і виявлення практичних проблем, які виникають під час вирішенні питань, пов'язаних із відповідальністю сторін договору управління цінними паперами, здійснення аналізу правових норм і судової практики з тематики дослідження, а також висунення пропозицій для вдосконалення нормативно-правового регулювання зазначених відносин.

За своєю правовою природою договір управління цінними паперами, на нашу думку, можна віднести до алеаторних і фидуціарних правочинів, що і спричиняє особливості відповідальності сторін у договорі.

Професор О. Іоффе зазначав, що алеаторними називаються договори, які, будучи оплатними, конструюються так, що обсяг зустрічного задоволення, який належить від однієї сторони, залиша-

ється невідомим, поки не настане обставина, покликана його остаточно визначити [8, с. 284].

Можна погодитися з вищезазначеною думкою вченого та виокремити той факт, що під час укладання договору управління цінними паперами неможливо точно визначити фінансовий результат, який буде отриманий внаслідок такого управління, чи буде він отриманий взагалі, а також чи не буде вартість переданих цінних паперів перевищувати економічний результат, отриманий внаслідок управління.

Переконання в тому, що такий договір є доволі ризиковим як для установника управління, так і для управителя, підтверджує і п. 20 р. XV рішення Держкомісії із цінних паперів «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12 грудня 2006 р. № 1449, який вказує, що торговці не мають права запевняти клієнта в гарантованому отриманні доходу за цінними паперами або іншими фінансовими інструментами (чи його певної величини), або в гарантованій відсутності збитків від інвестування в цінні папери або інші фінансові інструменти, робити інші заяви, які можуть бути розцінені як гарантування зазначеного [3]. Отже, укладаючи договір управління майном, установник управління не може бути переконаний в отриманні позитивного економічного результату, оскільки існують об'єктивні обставини, які впливають на це.

Наступною ознакою, у зв'язку з якою постає питання відповідальності управителя, є те, що відносини, які складаються між установником управління й управителем, будуються на довірі між ними. Між установником управління й управителем виникають відносини, коли перший не може здійснювати управління самостійно, передає частково повноваження, які належать йому, іншій особі, а саме – управителю.

Г. Шершеневич зауважував, що правовідносини, які мають фидуціарний характер, засновані на взаємній довірі та на припущенні чесності і здатності в контрагентів [4, с. 75]. Отже, можна дійти висновку, що договір управління цінними паперами є фидуціарним, оскільки установник управління має з належною турботливістю ставитися до своїх обов'язків, вчиняти активні дії щодо належного виконання своїх обов'язків в інтересах

установника управління і не ставити свої інтереси вище покладених на нього обов'язків; управитель зобов'язаний зберігати інформацію про підприємницьку діяльність установника управління; здійснювати управління особисто, за винятком випадку, встановленого ст. 1041 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ); інформувати установника управління, звітувати про свою діяльність, що стосується договору, у строки, визначені конкретними умовами договору.

З огляду на вищезазначені ознаки договору управління цінними паперами, суттєвого значення набуває необхідність дослідження такого питання, як особливості відповідальності за договором управління цінними паперами, оскільки така діяльність на пряму пов'язана із суттєвим ризиком, який несе як установник управління, так і сам управитель.

Як слушно зазначають І. Самощенко та М. Фарукшин, юридична відповідальність за певне соціальне явище можлива тільки за умови регулювання поведінки правовими нормами [9, с. 21–23].

Коли нормативно-правового регулювання недостатньо, великого значення набуває волевиявлення сторін, яке закріплюється в істотних умовах договору. У такому разі нормативно-правового регулювання не просто недостатньо, можна говорити про те, що воно фактично відсутнє.

Пропонуємо розглянути коло суб'єктів відповідальності за договором управління цінними паперами, поняття належної турботливості та міри відповідальності, які настають у разі вчинення цивільного правопорушення.

На думку Д. Петеліна, можна виокремити дві схеми відповідальності – між учасниками договору (у внутрішніх відносинах) та у відносинах із третіми особами (у так званих зовнішніх відносинах) [7, с. 20].

Загалом, з легального визначення діяльності з управління цінними паперами ми можемо побачити, що у внутрішніх відносинах може виникати відповідальність управителя й установника управління один щодо одного, а в зовнішніх відносинах це відповідальність управителя й установника управління перед кредиторами.

Спершу розглянемо відповідальність у внутрішніх відносинах між конкретними учасниками договору управління цінними паперами.

Якщо звернутися до легального визначення діяльності з управління цінними паперами, то відповідно до п. 5 ст. 17 Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок», це діяльність, яка провадиться торговцем цінними паперами від свого імені за винагороду протягом визначеного строку на підставі договору про управління переданими йому цінними паперами в інтересах установника управління або визначених ним третіх осіб [2]. З наведеного визначення випливає, що управи-

тель має провадити свою діяльність з управління цінними паперами установника управління так, як би він ставився до своєї особистої власності, а не лише як до професійної діяльності, у результаті якої він отримує винагороду.

Згідно з п. 1 абз. 1 ст. 1043 Цивільного кодексу України, управитель, який не виявив під час управління майном належної турботливості про інтереси установника управління або вигодонабувача, зобов'язаний відшкодувати установникові управління завдані збитки, а вигодонабувачеві – упущену вигоду [1]. Отже, управитель зобов'язаний забезпечити високий професійний рівень управління довіреними йому цінними паперами, діяти активно та виявляти належну дбайливість про інтереси вигодонабувача та/або установника управління. За неналежне управління довіреними йому цінними паперами управитель несе ризик можливих збитків від своєї діяльності, які, насамперед, проявляються у відповідальності перед установником управління та вигодонабувачем.

Протиправна поведінка за договором управління цінними паперами проявляється в «невиявленні управителем належної турботливості про інтереси установника управління або вигодонабувача».

Згідно з Академічним тлумачним словником української мови, турботливість – це увага до чіхось потреб; піклування про кого-, що-небудь, здійснення чого-небудь, про задоволення якихось потреб тощо, активні дії, справа, завдання, робота тощо [10].

Отже, управитель зобов'язаний вчиняти активні дії щодо управління цінними паперами, здійснювати угоди, які є найвигіднішими для установника управління, з метою задоволення його потреб і отримання прибутку.

Якщо ж буквально розуміти дане положення, то установник управління має неухильно дотримуватися вимог законодавства й обов'язків, які на нього покладено договором управління цінними паперами.

Однак, як показує судова практика, не завжди дотримання обов'язків установником управління є належною турботливістю, яка приносить фінансовий результат. Можна помітити таку закономірність: коли установник управління звертається до суду по захист своїх порушених прав, намагається довести несумлінність управителя, подає фінансові звіти, показує економічні результати, які можна було б отримати в разі належного виконання обов'язку управителем, суди керуються тим, що управитель виконував всі обов'язки, передбачені договором, і в такому разі його відповідальність відсутня. Довести вину управителя практично нереально, а отже, установник управління позбавляється права на відшкодування будь-яких збитків.

Більш деталізовано закріплені критерії відповідальності управителя в Цивільному кодексу Республіки Молдова та Республіки Казахстан.

Так, ст. 890 Цивільного кодексу Республіки Казахстан передбачає: «Довірчий управитель визнається винним у неналежному виконанні обов'язків, якщо не доведе, що вжив усіх необхідних від нього заходів для належного виконання обов'язків» [12].

Ст. 1058 Цивільного кодексу Республіки Молдова вказує: «У відносинах із третіми особами довірчий керуючий відповідає за всі дії, вчинені в межах повноважень, наданих йому договором довірчого управління». Якщо він не виявляє щодо інтересів засновника управління старанність, яка проявляється у власних угодах, він зобов'язаний відшкодувати завдані у зв'язку із цим збитки [11].

Таке формулювання дозволяє конкретніше визначити ступінь старанності управителя, проаналізувавши, чи є упущення останнього результатом його халатності і відсутності турботи про інтереси установника управління або некомпетентності (якщо він вчиняє або діє так само і під час угоди, яка здійснена в його інтересах).

На думку О. Грейдіна, щоб відмежувати нормальний підприємницький ризик управителя від його недбалої поведінки необхідні спеціальні знання в галузі економіки та фінансів [6, с. 167].

Крім Положення про розрахунок ліквідності, у чинному законодавстві немає нормативних актів, які дозволили б установити критерії припущення необґрунтованого ризику під час здійснення управління цінними паперами. Цей факт повинен встановлюватися в кожному конкретному випадку під час доказування заінтересованою особою протиправного діяння з боку управителя. У такому разі пропонується взяти за критерій оцінювання ефективності інвестування, що виражається в максимальній реалізації потенційних можливостей фінансового ринку та властивостей його інструментів щодо мобілізації та оптимального використання фінансових ресурсів [6, с. 168]. Фінансовий аналіз повинен бути комплексним і здійсненим на підставі спеціально затверджених методик.

Однак критерій неналежної турботливості про інтереси установника управління не є єдиним чинником, який вказує на склад наявності правопорушення, така неналежна поведінка управителя обов'язково має призвести до збитків, які несе установник управління, та наявності причинного зв'язку між збитками і правопорушенням.

Зокрема, пред'явлення вимоги про відшкодування неодержаних доходів (упущеної вигоди) покладає на кредитора обов'язок довести, що ці доходи (вигода) не є абстрактними, а дійсно були б ним отримані в разі належного виконання боржником своїх обов'язків. Під час визначення реаль-

ності неодержаних доходів мають враховуватися заходи, вжиті кредитором для їх одержання. Як упущена вигода відшкодовуються ті збитки, які могли б бути реально отримані за належного виконання зобов'язання.

У постанові Київського апеляційного господарського суду від 13 листопада 2014 р. у справі № 911/1823/14 зазначено, що відсутність прибутку від здійснення господарської діяльності, сама собою не свідчить про наявність збитків. Поданий позивачем звіт, який містив оцінку упущеної вигоди, не брався до уваги.

Згідно з ч. 2 ст. 1043 ЦКУ, управитель відповідає за завдані збитки, якщо не доведе, що вони виникли внаслідок обставин непереборної сили, винних дій установника управління або вигодонабувача [1]. Отже, проаналізувавши ч. ч. 1, 2 ст. 1043 ЦКУ, можна помітити внутрішні протиріччя, які полягають у тому, що спочатку в абз. 1 ч. 1 ст. 10143 ЦКУ підставою настання відповідальності управителя є його вина, а в ч. 2 йдеться про відповідальність без вини.

На нашу думку, відповідальність за договором управління цінними паперами має наставати, за загальним правилом, за відсутності вини, оскільки управитель є професійним учасником і, укладаючи договір, він зобов'язався належно виконувати обов'язки і вчиняти всі дії для раціонального управління цінними паперами, тобто сумлінно здійснювати професійну діяльність, а тому неотримання економічного результату може не наступати лише за обставин непереборної сили, або винних дій вигодонабувача й установника управління, а у всіх інших випадках можна говорити про неналежне ставлення до своїх обов'язків.

Причиною того, що існують окремі суперечності між частинами, може бути і те, що інститут управління цінними паперами є порівняно новим для українського цивільного законодавства, а застосування на практиці такого виду правочину є досить рідкісним, тому потребує свого додаткового правового регулювання та вдосконаленням правових норм.

Розглядаючи питання про відшкодування збитків, необхідно зазначити, що специфіка управління цінними паперами полягає в тому, що оцінювати дії управителя завжди необхідно крізь призму інтересів вигодонабувача або установника управління: недотримання інтересів зазначених осіб (невияв належної турботливості про їхні інтереси) варто кваліфікувати як неналежне виконання зобов'язання, яке спричиняє притягнення управителя до встановленої відповідальності.

У зв'язку з неналежним виконанням обов'язків управитель несе відповідальність, яка полягає у відшкодуванні установникові управління в повному обсязі збитків, а вигодонабувачеві – лише упущеної вигоди. Відповідальність управителя перед

вигодонабувачем обмежена, оскільки порівняно з відповідальністю перед установником управління, управитель відшкодовує лише упущену вигоду. На нашу думку, така позиція законодавця є логічною, оскільки вигодонабувач не має жодного стосунку до предмета договору та фактично не може нести реальні збитки, оскільки не є власником переданих в управління цінних паперів.

Сьогодні в законодавстві не врегульоване питання відповідальності установника управління, за винятком ст. 1039 ЦКУ, де зазначено, коли установник управління не попередив управителя і сам управитель не знав і не міг знати про те, що майно, яке передане в управління, є предметом договору застави, управитель має право вимагати розірвання договору та виплати належної йому за договором плати відповідно до строку управління цим майном [1]. Ця обставина не свідчить про неможливість притягнення установника управління до відповідальності, вона може бути покладена на нього, виходячи із загальних підстав і умов цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань.

Отже, питання невиконання винагороди управителю, витрат, зроблених ним у зв'язку з управлінням, відмова від прийняття вигод від цінних паперів, що передані в управління, дострокове повернення цінних паперів на вимогу установника управління, мають бути врегульовані в договорі управління.

Що стосується зовнішніх правовідносин, які виникають між установником управління, управителем і кредиторами, то законодавство визначає таке.

Зазвичай, установник управління не відповідає майном, переданим в управління, за своїми зобов'язаннями. Єдиний виняток становить банкрутство установника управління, у такому випадку до ліквідаційної маси додається абсолютно все майно, а також звернення стягнення за вимогою заставодержателя на майно, що є предметом договору застави.

Законодавчо недопрацьованим є питання про захист прав кредиторів установника управління майном. Зміст ст. 1040 ЦКУ свідчить про недостатню врегульованість правових норм, спрямованих на захист прав кредиторів установника управління, тобто осіб, з якими установник – власник майна, переданого в управління, перебуває в договірних або позадоговірних відносинах, і які мають право звернути стягнення на його майно в разі невиконання ним обов'язків або настання різного роду обставин [1].

Варто зазначити, що цінні папери, які є об'єктом управління, відокремлюються від іншого майна установника управління та передаються управителю (ст. 1030 ЦКУ). Крім того, у статті йдеться про те, що майно, передане в управління,

обліковується в управителя на окремому балансі, і щодо нього ведеться самостійний облік.

Однак всупереч ст. 1040 у ст. 1044 ЦКУ передбачається як підстава припинення договору управління визнання банкрутом тільки фізичної особи, яка є установником управління, і нічого не говориться про долю договору в разі визнання банкрутом юридичної особи – установника управління.

Така редакція ст. 1040 і ст. 1044 ЦКУ може стати ґрунтом для різного роду зловживань із боку осіб, які бажають уникнути звернення про стягнення на їхнє майно.

Ще більше можливостей для використання договору управління цінними паперами як засобу захисту активів від стягнення кредиторів надається недобросовісним фізичним особам, які не є підприємцями. Наприклад, коли фізична особа, уклавши договори управління цінними паперами, передасть все своє майно управителю, призначить своїх близьких родичів вигодонабувачами, а отже, її контрагенти за договорами позики, будівельного підряду, купівлі-продажу тощо не зможуть звернути стягнення на це майно, оскільки воно передано в управління і таким чином «заблоковано» від звернення стягнення кредиторів протягом терміну дії договору, наприклад, протягом 5 років. Кредитори не мають права вимагати розірвання таких договорів, оскільки згідно зі ст. 651 ЦКУ таке право належить тільки сторонам. Вважаємо, що кращим виходом із ситуації, що склалася, буде пред'явлення позову до суду про визнання недійсними договорів і застосування наслідків недійсності на підставі ст. 234 ЦКУ з тим, що власник – установник управління уклав дані договори без наміру створити відповідні правові наслідки, а виключно з метою обману кредиторів.

Практиці також відомі випадки, коли установники управління навмисно передають цінні папери третій особі в управління з метою захисту активів від звернення стягнення за виконавчими листами, накладення арешту та ін., оскільки ЦКУ не встановлює однією з підстав припинення договору управління цінними паперами накладення арешту на цінні папери або видачу виконавчого листа. Отже, кредитори установника управління опиняються в ситуації, коли судові справи вони виграли, виконавчі листи видані, виконавче провадження порушено, однак звертати стягнення нема на що.

Необхідно звернути увагу на ще одну прогалину правового регулювання зазначених відносин. Йдеться про охорону інтересів заставодержателя в разі передання цінних паперів в управління. Відповідно до ст. ст. 1039, 1040 ЦКУ, передання заставленого майна в управління не позбавляє заставодержателя права звернути стягнення на це майно.

Згідно з п. 2 ст. 586 ЦКУ, «якщо інше не передбачено законом або договором і не впливає із суті застави, заставодавець має право відчужувати предмет застави, передавати його в оренду або безоплатне користування іншій особі або іншим чином розпоряджатися ним лише за згодою заставодержателя» [1]. Оскільки дане правило сформульовано як диспозитивне, то ніщо не заважає заставодавцю включити в договір про заставу, наприклад, цінних паперів умову про те, що він розпоряджається закладеним майном без згоди заставодержателя. Далі заставодавець, розпоряджаючись цінними паперами, укладає договір управління цінними паперами, які є предметом договору застави, повідомляючи про особливий режим майна управителя (п. 2 ст. 1039 ЦКУ), надаючи управителю право розпорядження цінними паперами, і останній, діючи сумлінно або в змові із заставодавцем – установником управління, продає цінні папери з метою придбання на виручені кошти більш ліквідних активів. У результаті заставодержатель не зможе звернути стягнення на заставлене майно для задоволення своїх вимог, оскільки заставлене майно передано у власність третій особі на законних підставах.

Ст. 1039 ЦКУ не передбачає згоди заставодержателя на передання предмета застави в управління. Вважаємо, що дане упущення потребує свого вирішення для уникнення зловживань із боку установника управління перед його кредиторами.

Ст. 1043 ЦКУ закріплює, що управитель несе субсидіарну відповідальність за боргами, що виникли у зв'язку із здійсненням ним управління, якщо вартості майна, переданого в управління, недостатньо для задоволення вимог кредиторів [1].

Варто сказати, що для проблеми відповідальності управителя в тих випадках, коли він, здійснюючи операції, діє з перевищенням наданих йому повноважень або з порушенням встановлених для нього обмежень, велике значення має вирішення питання про те, кого вважати боржником за зобов'язаннями, що виникли внаслідок таких правочинів, а саме, за рахунок якого майна повинні виконуватися такі зобов'язання. Для таких ситуацій передбачено, що виконання даних зобов'язань покладається на управителя, якщо майна, яке передане в управління, недостатньо для погашення вимог третіх осіб. Однак, на нашу думку, коли управитель допускає перевищення наданих йому повноважень, він має відповідати за зобов'язаннями виключно своїм майном, а не майном, що передане йому в управління. Отже, і відповідальність за їх невиконання або неналежне виконання повинна бути звернена на майно, що належить управителю, а не на те, яке передано йому в управління.

Виняток становлять лише ті випадки, коли в угоді беруть участь треті особи, які не знали і не повинні були знати про перевищення повноважень управителем або про встановлені обмеження. За цих умов борги за відповідними зобов'язаннями повинні погашатися за рахунок майна, переданого в управління, тобто тим порядком, на який мали право розраховувати сумлінні контрагенти управителя. Оскільки ж управитель, здійснюючи операції з перевищенням наданих йому повноважень або не дотримуючись встановлених для нього меж, порушив зобов'язання, що впливають із договору управління майном, то установник управління може вимагати від управителя відшкодування понесених ним збитків (ч. 3 ст. 1043 ЦКУ).

Також цікавою є ситуація, коли управитель немає майна, на яке можна звернути стягнення, у разі недостатності майна, яке передане в управління. Отже, кредитори не можуть жодним чином задовольнити свої вимоги, доки в управителя не з'явиться будь-яке майно. На нашу думку, інтереси кредитора в такій ситуації залишаються незахищеними.

Найкращим здається варіант, коли борги за зобов'язаннями, що виникли у зв'язку з управлінням майном, погашаються за рахунок майна, що перебуває в управлінні. У разі недостатності цього майна стягнення може бути звернуто на майно управителя, а за недостатності і його майна – на майно установника управління, не переданого в управління. Тобто віддається перевага захисту інтересів третіх осіб перед захистом інтересів установника управління, що уклав договір із таким управителем, який не забезпечив належного управління довіреним йому майном.

Підсумовуючи вищезазначене, можна запропонувати внесення певних змін до норм, які регулюють питання відповідальності за договором управління цінними паперами. Абз. 1 і абз. 2 ст. 1043 ЦКУ суперечать один одному, оскільки в першому абзаці йдеться про відповідальність управителя в разі не виявлення належної турботливості, тобто на підставі винної поведінки, а в абз. 2 закріплюється відповідальність управителя без вини. Тому рекомендуємо виключити абз. 1 ст. 1043 ЦКУ. Необхідно доповнити норму ст. 1039 ЦКУ таким положенням: «Майно, що є предметом договору застави, може бути передане в управління лише за згодою заставодержателя».

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

3. Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами : рішення Держкомісії із цінних паперів від 12 грудня 2006 р. № 1449 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0052-07>.

4. Бабій А. Одностороння відмова від господарського зобов'язання (договору), не пов'язана з порушенням його умов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2015/4/part_1/14.pdf.

5. Венедіктова І. Договір довірчого управління майном в Україні / І. Венедіктова. – Х. : Консум. 2004. – 216 с.

6. Грейдін О. Договір довірчого управління цінними паперами в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О. Грейдін ; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Х., 2011. – 205 с.

7. Петелин Д. Ответственность сторон по договору доверительного управления имуществом / Д. Петелин // Юрист. – 2004. – № 12. – С. 20–23.

8. Тимуш І. Поняття та правова природа ризикових договорів у цивільному праві / І. Тимуш [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/927/1.pdf>.

9. Іванова О. Юридична відповідальність як різновид соціальної відповідальності / О. Іванова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.../cgiirbis_64.exe.

10. Словник української мови : в 11-ти томах. – Т. 10. – 1979 р. – 324 с.

11. Цивільний кодекс Республіки Молдова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lex.justice.md/ru/325085/>.

12. Цивільний кодекс Республіки Казахстан [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1013880.

Анотація

Цицюрська Ю. К. Особливості відповідальності управителя та установника управління за договором управління цінними паперами. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу відповідальності сторін за договором управління цінними паперами. З'ясовано прогалини в правовому регулюванні досліджуваного питання та надано пропозиції щодо їх усунення.

Ключові слова: відповідальність, управитель, установник управління, збитки.

Аннотация

Цицюрская Ю. К. Особенности ответственности управляющего и учредителя управления по договору управления ценными бумагами. – Статья.

Статья посвящена анализу ответственности сторон по договору управления ценными бумагами. Выявлены пробелы в правовом регулировании изучаемого вопроса и предоставлены предложения по их устранению.

Ключевые слова: ответственность, управляющий, учредитель управления, убытки.

Summary

Tsytsiurska Yu. K. Features of the responsibility of the manual and manager of management by the price department management agreement. – Article.

The article is devoted to the analysis of the responsibility of the parties under the securities management agreement. The gaps in the legal regulation of the investigated issue were clarified and proposals were made for their elimination.

Key words: responsibility, manager, executor of management, damages.